

VERPLICHT FORMAT BIJLAGE ONDERBOUWING EN EVALUATIE (CW 3.1.)

Uitvoeringsprogramma Toekomstvisie gewasbescherming 2030 [kenmerk: DGA-PAV / 20238782]

Deze bijlage is onderdeel van de pilot naar het vergroten van de vindbaarheid van artikel 3.1 van de Comptabiliteitswet. Op drie april 2020 is de derde voortgangsrapportage van de Operatie Inzicht in Kwaliteit aan de Tweede Kamer gestuurd, waarin de minister van Financiën de pilot naar het vergroten van de vindbaarheid van toelichtingen op nieuwe beleidsvoorstellen aankondigt (Kamerstuk 31865, nr. 168). Volgens artikel 3.1 van de Comptabiliteitswet (CW 3.1) dienen alle voorstellen met financiële consequenties een toelichting te bevatten op de doelen, beleidsinstrumenten, doeltreffendheid, doelmatigheid en financiële consequenties. Tevens dienen voorstellen een evaluatieparagraaf te bevatten. Met deze pilot wordt beoogd de vindbaarheid van de vereiste toelichtingen bij voorstellen met (kans op) significante financiële gevolgen te vergroten.

Onderdeel	Toelichting																								
1. Nagestreefde doelen	De toekomstvisie op gewasbescherming bouwt voort op de passage over gewasbescherming in de visie «Landbouw, natuur en voedsel; waardevol en verbonden»¹ en verbindt deze met de eerder verschenen visies en ambities van sectororganisaties. De Toekomstvisie gewasbescherming 2030² bevat drie strategische doelen: • Plant- en teeltsystemen zijn weerbaar; • Land- en tuinbouw en natuur zijn met elkaar verbonden; • Nagenoeg zonder emissies naar het milieu en nagenoeg zonder residuen op producten. Het Uitvoeringsprogramma Toekomstvisie Gewasbescherming 2030 geeft uitvoering aan de toekomstvisie. Het is met nadruk een gezamenlijke visie en programma van verschillende overheden en van verschillende private partijen. In het programma zijn de strategische doelen nader geconcretiseerd in hoofdstuk 3. Deze zijn hieronder opgenomen. Weerbare planten en teeltsystemen <table border="1"> <tr> <td>2021</td> <td> • Er is instrumentarium beschikbaar voor de agrarische ondernemer op bedrijfsniveau, die het pakket aan handelingsperspectieven voor het versterken van weerbaarheid inzichtelijk maakt. • Er is instrumentarium beschikbaar die inzicht geeft in de milieulast van gewasbeschermingsmiddelen binnen weerbare teeltsystemen </td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td> • Er is een nulmeting van de handelingsperspectieven voor het creëren van weerbaarheid per sector en van de milieulast van gewasbeschermingsmiddelen binnen weerbare teeltsystemen per sector. </td> </tr> <tr> <td>2023 t/m 2030</td> <td> • Er is een dalende trend te zien in de milieulast van gewasbeschermingsmiddelen als gevolg van de (door)ontwikkeling van weerbare teeltsystemen per sector. </td> </tr> </table> Land- en tuinbouw verbonden met natuur <table border="1"> <tr> <td>2021</td> <td>Er is inzicht in de samenhang tussen plantaardige productie, gewasbescherming en biodiversiteit. Indicatoren hiervoor worden als prototypen toegepast in de praktijk.</td> </tr> <tr> <td>2025</td> <td>Rendabele maatregelen die zowel de weerbaarheid van het teeltsysteem als de biodiversiteit versterken worden toegepast in de betreffende regio's, sectoren en teelten en gewaardeerd door de keten.</td> </tr> <tr> <td>2030</td> <td>Rendabele maatregelen die zowel de weerbaarheid van het teeltsysteem als de biodiversiteit versterken zijn gangbaar in de praktijk en gewaardeerd in de keten, ook internationaal.</td> </tr> </table> Nagenoeg geen emissie naar het milieu <table border="1"> <tr> <td>2023</td> <td> • afname van het aantal overschrijdingen van de milieukwaliteitsnormen voor gewasbeschermingsmiddelen in oppervlaktewater met 90% ten opzichte van 2013; • afname van het aantal overschrijdingen van de drinkwaternorm in oppervlaktewater bestemd voor drinkwaterbereiding, met 95% ten opzichte van 2013; </td> </tr> <tr> <td>2027</td> <td> • nagenoeg geen emissies van gewasbeschermingsmiddelen vanaf het erf en vanuit gebouwen, bij het vullen en uitwendig reinigen van spuitapparatuur en vanuit de glastuinbouw; • Geen normoverschrijdingen van de milieukwaliteitsnormen voor gewasbeschermingsmiddelen in oppervlakte water. • Daarnaast gelden de doelen van de KRW voor 2027. Het uitgangspunt vanuit het Uitvoeringsprogramma Gewasbescherming is dat deze doelen gehaald worden. </td> </tr> <tr> <td>2030</td> <td> • nagenoeg geen emissies meer van gewasbeschermingsmiddelen vanuit de open teelten </td> </tr> </table> Nagenoeg geen residu <table border="1"> <tr> <td>2023</td> <td>Nagenoeg geen residuen op land- en tuinbouwproducten voor voedselconsumptie.</td> </tr> <tr> <td>2027</td> <td>Nagenoeg geen residuen op land- en tuinbouwproducten voor voedselconsumptie.</td> </tr> <tr> <td>2030</td> <td>Nagenoeg geen residuen op land- en tuinbouwproducten voor voedselconsumptie.</td> </tr> </table>	2021	• Er is instrumentarium beschikbaar voor de agrarische ondernemer op bedrijfsniveau, die het pakket aan handelingsperspectieven voor het versterken van weerbaarheid inzichtelijk maakt. • Er is instrumentarium beschikbaar die inzicht geeft in de milieulast van gewasbeschermingsmiddelen binnen weerbare teeltsystemen	2022	• Er is een nulmeting van de handelingsperspectieven voor het creëren van weerbaarheid per sector en van de milieulast van gewasbeschermingsmiddelen binnen weerbare teeltsystemen per sector.	2023 t/m 2030	• Er is een dalende trend te zien in de milieulast van gewasbeschermingsmiddelen als gevolg van de (door)ontwikkeling van weerbare teeltsystemen per sector.	2021	Er is inzicht in de samenhang tussen plantaardige productie, gewasbescherming en biodiversiteit. Indicatoren hiervoor worden als prototypen toegepast in de praktijk.	2025	Rendabele maatregelen die zowel de weerbaarheid van het teeltsysteem als de biodiversiteit versterken worden toegepast in de betreffende regio's, sectoren en teelten en gewaardeerd door de keten.	2030	Rendabele maatregelen die zowel de weerbaarheid van het teeltsysteem als de biodiversiteit versterken zijn gangbaar in de praktijk en gewaardeerd in de keten, ook internationaal.	2023	• afname van het aantal overschrijdingen van de milieukwaliteitsnormen voor gewasbeschermingsmiddelen in oppervlaktewater met 90% ten opzichte van 2013; • afname van het aantal overschrijdingen van de drinkwaternorm in oppervlaktewater bestemd voor drinkwaterbereiding, met 95% ten opzichte van 2013;	2027	• nagenoeg geen emissies van gewasbeschermingsmiddelen vanaf het erf en vanuit gebouwen, bij het vullen en uitwendig reinigen van spuitapparatuur en vanuit de glastuinbouw; • Geen normoverschrijdingen van de milieukwaliteitsnormen voor gewasbeschermingsmiddelen in oppervlakte water. • Daarnaast gelden de doelen van de KRW voor 2027. Het uitgangspunt vanuit het Uitvoeringsprogramma Gewasbescherming is dat deze doelen gehaald worden.	2030	• nagenoeg geen emissies meer van gewasbeschermingsmiddelen vanuit de open teelten	2023	Nagenoeg geen residuen op land- en tuinbouwproducten voor voedselconsumptie.	2027	Nagenoeg geen residuen op land- en tuinbouwproducten voor voedselconsumptie.	2030	Nagenoeg geen residuen op land- en tuinbouwproducten voor voedselconsumptie.
2021	• Er is instrumentarium beschikbaar voor de agrarische ondernemer op bedrijfsniveau, die het pakket aan handelingsperspectieven voor het versterken van weerbaarheid inzichtelijk maakt. • Er is instrumentarium beschikbaar die inzicht geeft in de milieulast van gewasbeschermingsmiddelen binnen weerbare teeltsystemen																								
2022	• Er is een nulmeting van de handelingsperspectieven voor het creëren van weerbaarheid per sector en van de milieulast van gewasbeschermingsmiddelen binnen weerbare teeltsystemen per sector.																								
2023 t/m 2030	• Er is een dalende trend te zien in de milieulast van gewasbeschermingsmiddelen als gevolg van de (door)ontwikkeling van weerbare teeltsystemen per sector.																								
2021	Er is inzicht in de samenhang tussen plantaardige productie, gewasbescherming en biodiversiteit. Indicatoren hiervoor worden als prototypen toegepast in de praktijk.																								
2025	Rendabele maatregelen die zowel de weerbaarheid van het teeltsysteem als de biodiversiteit versterken worden toegepast in de betreffende regio's, sectoren en teelten en gewaardeerd door de keten.																								
2030	Rendabele maatregelen die zowel de weerbaarheid van het teeltsysteem als de biodiversiteit versterken zijn gangbaar in de praktijk en gewaardeerd in de keten, ook internationaal.																								
2023	• afname van het aantal overschrijdingen van de milieukwaliteitsnormen voor gewasbeschermingsmiddelen in oppervlaktewater met 90% ten opzichte van 2013; • afname van het aantal overschrijdingen van de drinkwaternorm in oppervlaktewater bestemd voor drinkwaterbereiding, met 95% ten opzichte van 2013;																								
2027	• nagenoeg geen emissies van gewasbeschermingsmiddelen vanaf het erf en vanuit gebouwen, bij het vullen en uitwendig reinigen van spuitapparatuur en vanuit de glastuinbouw; • Geen normoverschrijdingen van de milieukwaliteitsnormen voor gewasbeschermingsmiddelen in oppervlakte water. • Daarnaast gelden de doelen van de KRW voor 2027. Het uitgangspunt vanuit het Uitvoeringsprogramma Gewasbescherming is dat deze doelen gehaald worden.																								
2030	• nagenoeg geen emissies meer van gewasbeschermingsmiddelen vanuit de open teelten																								
2023	Nagenoeg geen residuen op land- en tuinbouwproducten voor voedselconsumptie.																								
2027	Nagenoeg geen residuen op land- en tuinbouwproducten voor voedselconsumptie.																								
2030	Nagenoeg geen residuen op land- en tuinbouwproducten voor voedselconsumptie.																								

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/beleidsnota-s/2018/09/08/visie-landbouw-natuur-en-voedsel-waardevol-en-verbonden>

² De Toekomstvisie Gewasbescherming 2030 is in 2019 naar de Tweede Kamer gestuurd (Kamerstuk 27 858, nr. 449).

2.Ingezette Beleids(instrumenten)	Het Uitvoeringsprogramma Toekomstvisie Gewasbescherming 2030 bevat veel acties die ertoe moeten leiden dat de agrarische ondernemers stapsgewijs voldoende handvatten krijgen om de doelen gaan realiseren. Deze acties zijn gekoppeld aan verschillende beleidsinstrumenten: • kennisontwikkeling, -ontsluiting en -verspreiding via bijvoorbeeld (fundamentele) onderzoeksprojecten, pilotprojecten, demonstratiebedrijven; • onderwijs / scholing, zoals het laten aansluiten van het groen onderwijs voor studenten en cursussen voor adviseurs bij de doelen van de toekomstvisie gewasbescherming 2030, zodat deze groepen in de lijn met de visie worden onderwezen over gewasbescherming; • stimuleren van innovatie en het toepassen daarvan in de praktijk, zoals het stimuleren van kennisnetwerken, gebiedsgerichte praktijkpilots, informatiesystemen waarin het handelingsperspectief voor alternatieve maatregelen voor agrarisch ondernemers bijeen wordt gebracht; • bieden van experimenteeruimte en het aanpassen van wet- en regelgeving, zoals het mogelijk maken van gebiedsgerichte praktijk pilots waarin kennis toegepast kan worden in de praktijk of waarbij innovatieve ideeën vanaf het boerenerv verspreid kunnen worden naar andere bedrijven of teelten; • onderzoeken hoe economische prikkels in specifieke gevallen kunnen bijdragen aan de bevordering van de transitie naar weerbare teeltsystemen.
3a.Financiële gevolgen voor het Rijk 3b.Financiële gevolgen voor maatschappelijke sectoren – als van toepassing	De aanvullende financiële gevolgen voor het Rijk zijn voor de periode 2020 tot en met 2022 12 miljoen euro. Om de beoogde transitie te doen slagen, dragen partners gezamenlijk zorg voor voldoende en bij de eigen rol en verantwoordelijkheid passende financiering voor het uitvoeringsprogramma gedurende de looptijd ervan. Hiertoe zullen zowel publieke als private middelen (menskracht en/of financiële middelen) worden ingezet. Er zal per kalenderjaar een jaarprogramma worden gemaakt waarin keuzen worden gemaakt welke (vervolg)acties zullen worden uitgevoerd en wie welke bijdrage – menskracht en/of financiële middelen – daaraan levert. Hierdoor ontstaat inzicht welke bijdrage door LNV wordt geleverd en welke bijdrage er door de andere betrokken partijen wordt geleverd.
4.Nagesteepte doeltreffendheid	De transitie naar weerbare planten en weerbare teeltsystemen, verbinden van land- en tuinbouw met natuur en nagenoeg geen emissies vormt onderzoek, implementatie in de praktijk en uitrol van innovaties een essentieel onderdeel voor het behalen van de doelstellingen. Daarbij wordt aangesloten bij bestaande en nieuwe 'small wins'. Dit zijn kleine betekenisvolle stappen die tastbaar resultaat bieden. Deze 'small wins' genereren energie om verder te gaan. Een reeks van deze 'small wins' leidt tot grootschalige, diepgaande transities. Er wordt een 'lean and mean' monitoringsprogramma ontwikkeld, waarmee de doeltreffendheid van de transitie kan worden bepaald.
5.Nagestreefte doelmatigheid	De betrokken partijen willen gezamenlijk de beoogde transitie realiseren. De agrarische ondernemer staat hierbij centraal. Er zullen verschillende instrumenten ingezet worden (zie onderdeel 2) gericht op het faciliteren van de agrarische ondernemer om daadwerkelijk stappen te gaan zetten op weg naar weerbare planten en teeltsystemen. Dit proces wordt gefaciliteerd door het opstellen van een jaarprogramma, zodat elk jaar keuzen kunnen worden gemaakt welke (vervolg)acties daadwerkelijk uitgevoerd moeten worden om de beoogde doelen te realiseren. Bij het maken van deze keuzen zal er rekening worden gehouden met de wijze waarop de in te zetten instrumenten het best aansluiten bij de agrarische ondernemers in de verschillende sectoren, zodat deze het best aansluiten bij de te realiseren doelen ofwel het meest doelmatig zijn.
6.Evaluatieparagraaf (of en hoe)	Het uitvoeringsprogramma is een routekaart naar het realiseren van de (tussen)doelen die geformuleerd zijn in hoofdstuk 3. Het is daarom belangrijk om gedurende de looptijd van dit programma te monitoren of deze (tussen)doelen daadwerkelijk gerealiseerd worden. Het uitgangspunt is het jaarlijks monitoren van de voortgang van het uitvoeringsprogramma aan de hand van enkele relevante indicatoren, zodat daar waar nodig het uitvoeringsprogramma geactualiseerd of bijgestuurd kan worden. Dit met het oog op het realiseren van de (tussen)doelen en kritische succesfactoren daarvoor, het verkrijgen van inzicht in de voortgang van de verschillende (vervolg)acties en het inspelen op nieuwe ontwikkelingen. Om deze bijsturing mogelijk te maken is het ook van belang dat de monitoring 'lean and mean' vormgegeven wordt. De resultaten van deze jaarlijkse monitoring worden gepresenteerd in de vorm van een "dashboard", zodat direct inzichtelijk is welke kant het op landelijk niveau opgaat en tijdige bijsturing mogelijk is.